

Karin Milles, Södertörns högskola

Från *talman* till ... *talman*.

– varför har ingenting hänt?

Talmannen: historik

- "Talmannen leder riksdagsarbetet och är riksdagens främste företrädare."
- Högsta ämbetet någon kan väljas till i Sverige i dag, i rang efter kungen men före statsministern.
- Första belägg: 1660
- Första kvinnan som vice: 1971
- Första kvinnan som ordinarie: 1991
- $\approx 40\%$ kvinnor på posten sedan 1971

Ifrågasatt titel:

”Uppmärksamheten var formidabel, massmedia rusade till (...) Den viktigaste frågan tycktes vara om jag skulle ändra min titel till fru talkvinna.”

*(Ur Moderat med klubba, grep och penna,
Fru Talman Ingegerd Troedsson, 2014)*

Bildkälla: *Moderat med klubba, grep och penna*

Förändringsförsök nr 1: tilltal i kammaren

ELISA ABASCAL REYES (mp): Fru talkvinna! För att påvisa den kulturella utvecklingen anser jag det nödvändigt att understryka att talmansposten inte längre är självklart förbehållen en man. Språket har tyvärr halkat efter verkligheten. Därför kommer jag i jämlikhetens namn att fortsättningsvis kalla er fru talkvinna.

(Riksdagens protokoll 1994/95:11)

Förändringsförsök nr 2: motion

”Nu när kvinnorna sedan länge finns representerade i riksdag och regering samt även innehar ordförandeskapet för riksdagen, krävs en utökning av titeln talman till talkvinna.”

(Motion 1994/95:K303 av Kia Andreasson m.fl. (mp))

Mothugg

EWA LARSSON (mp): Fru talkvinna! Jag tycker inte alls att det var litet slarvigt. Jag tänkte att nu skall upplägget ...

TALMANNEN: Får jag erinra om att den i grundlagen fastlagda benämningen på den som leder kammarens sammanträde är talman.

(Källa: Riksdagens protokoll 1994/95:80)

Foto: Anders Hedberg, doktorspromoveringen 2004

Åsa Lindestam, vice talman

”Känns konstigt med ’talkvinna’”

Lotta Johnsson Fornarve, vice talman

”Jag föredrar att kallas Fru talman. Det går tyvärr inte att hitta någon könsneutral titel. Talesperson har inte samma tyngd ... Vi får nog fortsätta leva med Fru/Herr Talman.”

Andreas Norlén, talman

”att byta ut talman mot ordförande vore för mig att på ett språkligt/symboliskt plan nedgradera ämbetets status. Det är rimligt att parlamentets ledare har en annan, unik titel än den som leder en förening eller för den delen en fullmäktigeförsamling.”

Skulle ni vilja
byta ut
talmanstitlen
mot ...

Klubba

Ordförande

Preses

President

Talkvinna/talman

Talperson

... eller något annat?

Mejl: karin.milles@sh.se

Cementerande faktorer

- Ålder och bruk
- Gruppens åsikter
- Status

- Vad är ett namn?

Det som vi kallar ros, skulle ju dofta
lika underbart vad det än hette ...

(Julia i Shakespeares *Romeo och
Julia*)

